

Vada podání a nezpůsobilost být účastníkem řízení

Vadu podání (žaloby) v označení účastníka řízení je třeba vždy a důsledně odlišovat od nezpůsobilosti být účastníkem řízení. Nemá-li žalobcem bezvadně označený účastník způsobilost být účastníkem řízení, jde o nedostatek podmínky řízení a nikoliv o vadu podání. Vzhledem k tomu, že soud v případě neodstranitelného nedostatku podmínky řízení nemůže v řízení pokračovat a je povinen řízení zastavit, nemůže do takto vadně zahájeného řízení přistoupit další účastník (§ 92 odst. 1 o.s.ř.) a nemůže ani dojít k záměně účastníka (§ 92 odst. 2 o.s.ř.).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 530/2006, ze dne 18.1.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně M. B., zastoupené advokátkou, proti žalovanému označenému jako „O. ú.“, o náhradu mzdy z neplatného rozvázání pracovního poměru, vedené u Okresního soudu v Ústí nad Labem pod sp.zn. 13 C 309/2001, o dovolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. prosince 2005, č.j. 9 Co 379/2005-27, tak, že dovolání žalobkyně zamítl.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se žalobou podanou k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem dne 25.10.2001 domáhala, aby žalovanému byla uložena povinnost zaplatit jí „náhradu mzdy od 16.3.1998 do doby, kdy jí umožní pokračovat v práci nebo kdy dojde k platnému skončení pracovního poměru, a to ve výši 14.758,- Kč měsíčně“. Žalobu zdůvodnila zejména tím, že žalovaný jí dal dne 27.2.1998 výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. f) zák. práce, že platnost této výpovědi napadla u soudu žalobou, která je projednávána u Okresního soudu v Ústí nad Labem pod sp.zn. 7 C 89/98, a že řízení o této věci dosud nebylo pravomocně skončeno. Protože oznámila žalovanému, že trvá na tom, aby ji dále zaměstnával, má žalobkyně nárok na náhradu mzdy podle ustanovení § 61 odst. 1 zák. práce. Jako žalovaného v žalobě označila „O. ú.“.

Okresní soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 9.3.2005, č.j. 13 C 309/2001-21, řízení zastavil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud prvního stupně dovodil, že žalobkyni „jednoznačně a nezměnitelně“ označený žalovaný O. ú. jako zaměstnavatel žalobkyně nemá způsobilost být účastníkem řízení, neboť s účinností od 1.1.2001 přestal být právnickou osobou a stal se ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. [219/2000](#) Sb. organizační složkou státu; uvedl, že v žalobě „bylo třeba uvést stát“, tj. Č. r. a příslušnou organizační složku. Protože žaloba (doručená soudu dne 25.10.2001) směřuje proti organizační složce státu a protože „stát žalobkyně za žalovaného neoznačila“, soud prvního stupně uzavřel, že jde o nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit (§ 103 o.s.ř.), a řízení podle ustanovení § 104 odst. 1 o.s.ř. zastavil.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 15.12.2005, č.j. 9 Co 379/2005-27, usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Shodně se soudem prvního stupně vycházel odvolací soud z toho, že žalovaný O. ú. se stal dnem 1.1.2001 organizační složkou státu (Č. r.) a že přestal být právnickou osobou; proto „jinou právní možností“ od 1.1.2001 bylo označit za účastníka řízení Č. r. spolu s označením organizační složky, jíž se spor týká. Vzhledem k tomu, že označení žalovaného v žalobě je „úplné, určité a srozumitelné“ a že z obsahu žaloby nevyplývá, že by v označení žalovaného v žalobě došlo k chybě v psaní, k jiné zřejmé nesprávnosti nebo že by údaj označující žalovaného byl v logickém rozporu s vylíčením rozhodujících skutečností, nejde o vadu žaloby, ale o neodstranitelný nedostatek podmínky řízení. Odvolací soud proto – s poukazem na závěry vyjádřené v obdobné věci Nejvyšším soudem v rozhodnutí „pod sp.zn. 21 Cdo 366/2002“ - uzavřel, že soud prvního stupně neměl důvod postupovat podle ustanovení § 43 o.s.ř. a že řízení zastavil v souladu s ustanovením § 104 odst. 1 o.s.ř.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně „z obou důvodů, které stanoví § 241a odst. 2 o.s.ř.“,

dovolání. Rekapituluje dosavadní průběh řízení ve věci vedené u Okresního soudu v Ústí nad Labem pod sp.zn. 7 C 89/98 (týkající se určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru), v níž krajský soud (v usnesení ze dne 18.3.2004, č.j. 11 Co 840/2003-116) „potvrdil nástupnictví na straně žalovaného s tím, že poukázal na nového adresáta (účastníka řízení)“, a uložil soudu prvního stupně „provést nápravu tak, aby odpovídala zákonu a aby v řízení pokračoval s příslušnou organizační složkou státu – Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, když s účinností od 1.1.2003 okresní úřady jako organizační složky státu zanikly“. Žalobkyně je přesvědčena, že měla být soudy vyzvána k odstranění nedostatku v označení žalovaného tak, aby „před správným označením O. ú. bylo uvedeno ČR (Č. r.)“, a v tomto směru se dovolává nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 29.7.2005, č. III. ÚS 74/94, a v něm vysloveného závěru, že „způsobilost účastníka řízení je procesní podmínkou, kterou soud zkoumá z úřední povinnosti a jejíž nedostatek vede k zastavení řízení, zkoumat ji však musí toliko s dáním možnosti žalobci věc napravit“; odvolacímu soudu vytýká, že k této námitce, ačkoliv ji vznášela již v odvolacím řízení, nepřihlédl. Shodně s odvoláním rovněž namítá, že „nerespektováním těchto zásad hrozí porušení ust. § 43 odst. 1 o.s.ř. a následně i ust. článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a článku 90 Ústavy“. Žalobkyně zdůrazňuje, že „v případě jejich sporů s bývalým zaměstnavatelem, ať již se jednalo o neplatnost skončení pracovního poměru nebo o náhradu mzdy, bylo vždy oběma sporným stranám naprosto jasné, že žalovaným je vždy jeden subjekt, tedy bývalý O. ú.“; ostatně ani žalovaný nikdy nevznesl žádnou procesní námitku ohledně svého označení, případně „sám své označení neopravil na svých písemných podáních“. Navrhla, aby dovolací soud usnesení soudů obou stupňů zrušil a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o usnesení, proti kterému je podle ustanovení § 239 odst. 2 písm. a) o.s.ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadené usnesení bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Podle ustanovení § 19 o.s.ř. způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má způsobilost mít práva a povinnosti; jinak jen ten, komu je zákon příznává.

Způsobilostí být účastníkem řízení se rozumí způsobilost mít procesní práva a povinnosti, která zákon přiznává účastníkům. Způsobilost být účastníkem řízení má zásadně ten, kdo má podle hmotného práva způsobilost mít práva a povinnosti (tzv. právní subjektivitu). Způsobilost být účastníkem řízení tedy mají fyzické osoby (jejich způsobilost mít práva a povinnosti v pracovněprávních vztazích jako zaměstnanci vyplývá z ustanovení § 11 odst.1 a 2 zák. práce a jako zaměstnavatelé z ustanovení § 8a věty první zák. práce), právnické osoby a stát (Č. r.); je-li stát (Č. r.) účastníkem pracovněprávních vztahů, je právnickou osobou (srov. § 8b odst.1 zák. práce) a jedná za něj příslušná organizační složka státu (srov. § 8b odst. 2 zák. práce). Ten, kdo nemá podle hmotného práva způsobilost mít práva a povinnosti (tzv. právní subjektivitu), je způsobilým účastníkem řízení, jen jestliže mu zákon tuto způsobilost přiznává.

Okresní úřady byly zřízeny zákonem Č. n. r. č. [425/1990](#) Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, jako správní úřady, které vykonávají státní správu ve svých územních obvodech a kterým může zákon svěřit výkon státní správy i v jiných územních obvodech (srov. § 2 tohoto zákona). Zákon č. [147/2000](#) Sb., o okresních úřadech, který s účinností ode dne 12.11.2000 nahradil zákon č. [425/1990](#) Sb., okresní úřady definoval (srov. § 1 odst.1 tohoto zákona) jako správní úřady, které vykonávají státní správu ve správních obvodech, jež se nazývají okresy, a které mohou vykonávat státní správu i ve správních obvodech jiných okresních úřadů, stanoví-li tak zvláštní zákon. Okresní úřady byly podle ustálené judikatury soudů (srov. Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 22.4.1998 sp. zn. Cpjn 68/97, uveřejněné pod č. 32 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1998) nejen správními úřady, ale i právníckými osobami, jestliže vystupovaly v jiných právních vztazích než které vznikaly při výkonu státní správy.

Dnem 1.1.2001 nabyl účinnosti zákon č. [219/2000](#) Sb., o majetku Č. r. a jejím vystupování v právních vztazích, podle kterého se okresní úřady staly organizačními složkami státu (srov. § 3 odst.1 tohoto zákona) a podle kterého jako organizační složky státu nebyly právníckými osobami (srov. § 3 odst. 2 větu první tohoto zákona); protože ani zákon jim nepřiznával způsobilost být účastníkem řízení, nebyly okresní úřady s účinností od 1.1.2001 způsobilým účastníkem občanského soudního řízení. Ode dne 1.1.2001 proto již nebylo možné považovat okresní úřady za právnické osoby ani tehdy, vystupovaly-li v jiných právních vztazích než které vznikají při výkonu státní správy. V pracovněprávních vztazích to mimo jiné znamenalo, že fyzické osoby u nich působící v pracovním poměru se staly zaměstnanci státu (Č. r.) a že okresní úřady jednaly v těchto pracovněprávních vztazích za stát (Č. r.) jako jeho příslušná organizační složka (srov. též § 8a zákoníku práce). Podle právní úpravy účinné od 1.1.2001 tedy okresní úřady již nevystupovaly v pracovněprávních vztazích jako zaměstnavatelé, ale jako organizační složky státu, příslušně jednat za stát (Č. r.) jako zaměstnavatele vůči zaměstnancům státu, kteří byli zařazeni k výkonu práce u okresních úřadů. Okresní úřady byly zrušeny (ukončily svou činnost) dnem 31.12.2002 (srov. Část sto sedmáctou, Čl. CXVII

bod 1. zákona č. [320/2002](#) Sb.).

Podle ustanovení § 90 o.s.ř. účastníky řízení jsou žalobce a žalovaný. Vymezení účastníků řízení se v tomto případě zakládá čistě procesním způsobem; žalobcem je ten, kdo podal u soudu návrh na zahájení řízení (žalobu), a žalovaným je ten, koho žalobce v žalobě za tohoto účastníka řízení (za žalovaného) označil.

Z ustanovení § 79 odst.1 věty druhé a třetí o.s.ř. vyplývá, že žalobce musí v žalobě označit účastníky řízení tak, aby bylo nepochybné, kdo je účastníkem řízení, aby ho nebylo možné zaměnit s někým jiným (s jinou osobou) a aby s ním soud mohl jednat. Fyzickou osobu jako účastníka řízení je proto třeba označit jménem, příjmením a bydlištěm, popřípadě dalšími údaji umožňujícími její přesnou identifikaci (datem narození, místem podnikání apod.). Právnícká osoba se jako účastník řízení označuje uvedením obchodní firmy nebo názvu a adresy sídla; jde-li o právníckou osobu, která se zapisuje do obchodního rejstříku, je součástí obchodní firmy právnícké osoby - kromě jejího názvu - i dodatek označující její právní formu (§ 9 odst. 2 obch. zák.).

Ve vztahu ke státu se v ustanovení § 79 odst.1 větě druhé občanského soudního řádu (ve znění účinném v době podání žaloby) uvádělo, že jeho označení jako účastníka řízení obsahuje „označení státu a příslušného státního orgánu, který za stát před soudem vystupuje“. Uvedená dikce vystihovala situaci, jaká tu byla před přijetím zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku Č. r. a jejím vystupování v právních vztazích, a zákona č. [155/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [65/1965](#) Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Ode dne účinnosti těchto zákonů (tj. od 1.1.2001) je nepochybné, že za stát může v právních vztazích (včetně pracovněprávních vztahů) jednat a v řízení před soudem vystupovat jeho organizační složka. I když uvedené změny v právní úpravě nebyly výslovně promítnuty do znění ustanovení § 79 odst.1 o.s.ř. (k tomu došlo až zákonem č. [151/2002](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím soudního řádu správního, jenž nabyl účinnosti dnem 1.1.2003), je třeba dovodit, že již od 1.1.2001 se stát v žalobě uváděl „označením státu a příslušné organizační složky, která za stát před soudem vystupuje“.

Jestliže žaloba neobsahuje v označení účastníků řízení všechny údaje potřebné k označení účastníků řízení nebo je-li žaloba v označení účastníků řízení neurčitá nebo nesrozumitelná (tj. obsahuje-li takové označení účastníků řízení, které neumožňuje jejich přesnou identifikaci nebo je-li zjevný logický rozpor mezi označením účastníka řízení a jinými údaji o tomto účastníku obsaženými v žalobě), jde o podání neúplné, neurčité nebo nesrozumitelné a soud je povinen pokusit se takovéto vady podání odstranit - neučinil-li tak žalobce dříve sám (z vlastní iniciativy) - postupem podle ustanovení § 43 o.s.ř.

Příčinou toho, proč je žaloba v označení účastníků řízení vadná, mohou být i chyby v psaní nebo jiné zřejmé nesprávnosti, které se žalobci přihodily při vyhotovení žaloby. O odstranění tímto způsobem vzniklých vad podání je soud povinen se pokusit postupem podle ustanovení § 43 o.s.ř. - jak vyplývá z jejich povahy - jen tehdy, jsou-li z obsahu žaloby zjevné; není-li chyba v psaní nebo jiná zřejmá nesprávnost z obsahu žaloby nepochybná, lze ji zohlednit, jen jestliže ji žalobce odstraní sám (tj. sdělí-li soudu, že v označení účastníků došlo k chybě v psaní nebo jiné zřejmé nesprávnosti a současně uvede správné znění opravovaného údaje).

Označí-li však žalobce v žalobě účastníky řízení úplně (přesně), určitě a srozumitelně, není vadou podání skutečnost, že nemají (všichni nebo někteří z nich) způsobilost být účastníkem řízení. Byl-li v žalobě označen za účastníka řízení ten, kdo nemá způsobilost být účastníkem řízení, jde o nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit. Ten, kdo nemá způsobilost být účastníkem řízení, nemůže v občanském soudním řízení vstoupit do procesních vztahů. V takto vadně zahájeném řízení nemůže vzniknout procesněprávní vztah, neboť zde chybí jeden z jeho základních prvků - jeden ze subjektů procesněprávního vztahu (způsobilá strana sporu). Vadu podání (žaloby) v označení účastníka řízení je třeba vždy a důsledně odlišovat od nezpůsobilosti být účastníkem řízení. Nemá-li žalobcem bezvadně označený účastník způsobilost být účastníkem řízení, není v soudní a právní praxi a ani v právní teorii žádná pochybnost o tom, že jde o nedostatek podmínky řízení a nikoliv o vadu podání. Soud je proto povinen v kterémkoliv stadiu řízení k tomuto nedostatku podmínek řízení přihlédnout a řízení zastavit (§ 103, § 104 odst. 1 o.s.ř.). Způsobilost být účastníkem řízení je přitom procesní podmínkou, kterou soud zkoumá z úřední povinnosti a jejíž nedostatek vždy vede k zastavení řízení (srov. též žalobkyní v dovolání zmiňovaný náleží Ústavního soudu České republiky ze dne 29.6.1995, sp. zn. III. ÚS 74/94, Sbírka nálezů a usnesení sv. III, č. 42, str. 297).

Vzhledem k tomu, že soud v případě neodstranitelného nedostatku podmínky řízení nemůže v řízení pokračovat a je povinen řízení zastavit, nemůže do takto vadně zahájeného řízení přistoupit další účastník (§ 92 odst. 1 o.s.ř.) a nemůže ani dojít k záměně účastníka (§ 92 odst. 2 o.s.ř.). V řízení není možné ani pokračovat s právním nástupcem účastníka, který v době zahájení řízení neměl způsobilost být účastníkem řízení; procesní nástupnictví se uplatní - jak vyplývá z ustanovení 107 odst. 1 o.s.ř. - jen tehdy, jestliže účastník alespoň v den podání žaloby měl způsobilost být

účastníkem řízení a tuto způsobilost ztratil až po zahájení řízení (v jeho průběhu).

Uvedené platí nejen tehdy, označil-li žalobce za účastníka řízení toho, kdo nikdy neměl způsobilost být účastníkem řízení, nebo někoho, kdo sice byl způsobilý mít práva a povinnosti nebo jemuž zákon přiznával způsobilost být účastníkem řízení, avšak před zahájením řízení tuto způsobilost ztratil, ale i v případě, že žalobce označil za účastníka řízení organizační složku právnické osoby, která nemá tzv. právní subjektivitu, nebo organizační složku státu (srov. též názor vyjádřený ve Stanovisku občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 3.9.1997, Cjpn 30/97, které bylo uveřejněno pod č. 41 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1997).

V projednávané věci žalobkyně - jak je nepochybné z obsahu žaloby doručené soudu dne 25.10.2001- označila za žalovaného „O. ú.“. Uvedené označení žalovaného bylo úplné (přesné), určité a srozumitelné a nevbuzovalo žádné pochybnosti o tom, kdo se měl podle údajů v žalobě řízení jako žalovaný účastnit.

Žalobkyně dovozuje, že měla být soudy vyzvána k odstranění nedostatku v označení žalovaného tak, aby „před správným označením O. ú. bylo uvedeno ČR (Č. r.)“, neboť „v případě jejich sporů s bývalým zaměstnavatelem, ať již se jednalo o neplatnost skončení pracovního poměru nebo o náhradu mzdy, bylo vždy oběma sporným stranám naprosto jasné, že žalovaným je vždy jeden subjekt, tedy bývalý O. ú.“; namítá rovněž, že „ostatně ani žalovaný nikdy nevnesl žádnou procesní námitku ohledně svého označení, případně „sám své označení neopravil na svých písemných podáních“.

S žalobkyní lze souhlasit v tom, že ze žaloby bylo jasné, že „jde o spor s jejím bývalým zaměstnavatelem“, z obsahu žaloby však současně - což žalobkyně přehlídí - vyplývala rovněž skutečnost, že za svého zaměstnavatele považovala v době podání žaloby O. ú. (a nikoliv to, že by za svého zaměstnavatele považovala stát, tj. Č. r.); v žádném z údajů obsažených v žalobě se ani nenaznačuje, že by se žalobkyně svého nároku domáhala proti Č. r. Vzhledem k tomu, že tím, kdo určuje, kdo bude ve věci žalovaným a nese také procesní odpovědnost za to, koho označí za žalovaného, je žalobkyně, nelze žalovanému důvodně vytýkat - jak to činí žalobkyně - že „nikdy nevnesl žádnou procesní námitku ohledně svého označení“ nebo že „sám své označení neopravil na svých písemných podáních“.

Žalobkyně nemůže ani důvodně tvrdit, že v označení žalovaného šlo o vadu žaloby.

Žaloba je jako procesní úkon projevem vůle žalobce. Projevila-li v projednávané věci žalobkyně v žalobě (v označení žalovaného) takovou vůli, kterou v ní skutečně projevit chtěla, tedy uvedla-li v ní to, k čemu její vůle skutečně směřovala (jakou měla v označení žalovaného vůli), nelze ji považovat za vadný procesní úkon. Dovozuje-li žalobkyně, že měla být soudy vyzvána k odstranění nedostatku v označení žalovaného tak, aby „před správným označením O. ú. bylo uvedeno ČR (Č. r.)“, pak - kromě jiného - zaměňuje příčinu za následek. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v žalobě označila žalovaného přesně, určitě a srozumitelně, bylo by nutným předpokladem k tomu, aby soud vyzval žalobkyni k jinému označení žalovaného (zejména s ohledem na požadavek ustanovení § 43 odst.1 věty druhé o.s.ř., podle kterého soud „účastníka poučí, jak je třeba opravu nebo doplnění provést“), také poskytnutí poučení spočívajícího v tom, že se žalobkyně oproti svým údajům uvedeným v žalobě o osobě svého zaměstnavatele „mýlí“, neboť jejím zaměstnavatelem je Č. r. a nikoliv O. ú. Ú. L., který jako příslušná organizační složka státu za Č. r. v pracovněprávních vztazích toliko jedná (do ukončení své činnosti dnem 31.12.2002 jednal), a jiné označení žalovaného ze strany žalobkyně by přicházelo v úvahu, jen kdyby svůj „omyl“ v tomto směru uznala; takové poučení (poučení o tom, kdo je zaměstnavatelem žalobkyně) by bylo nepochybně poučením o hmotném právu, které je v občanském soudním řízení nepřípustné. Postupem podle ustanovení § 43 o.s.ř. může soud vyzvat žalobce k odstranění vady v označení žalovaného, jen jestliže žalovaný byl v žalobě označen způsobem, který neumožňoval jeho přesnou identifikaci, nebo je-li zjevný logický rozpor mezi označením žalovaného a jinými údaji o tomto účastníku obsaženými v žalobě; jeho prostřednictvím nesmí být měněn obsah jinak přesných, určitých a srozumitelných procesních úkonů a nepřichází v úvahu v případě, kdyby žalobce musel být (současně) poučen podle hmotného práva (v projednávané věci o tom, kdo je jeho zaměstnavatelem). Kdyby opravdu došlo v označení žalovaného obsaženému v žalobě k chybě v psaní nebo k jiné zřejmé nesprávnosti, žalobkyně mohla - zejména s přihlédnutím k tomu, že od zahájení řízení (tj. ode dne 25.10.2001) až do rozhodnutí soudu prvního stupně (tj. do dne 9.3.2005) uplynuly více než tři roky a že (podle jejího tvrzení v dovolání) z výsledků řízení ve věci týkající se určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru (vedené u Okresního soudu v Ústí nad Labem pod sp.zn. 7 C 89/98) věděla, že O. ú. v Ú. L. se stal organizační složkou státu - ještě za řízení před soudem prvního stupně takovou chybu (jako „zřejmou nesprávnost“) odstranit; žalobkyně to však až do dne rozhodnutí soudu prvního stupně v této věci neučinila.

Uvedla-li žalobkyně až v odvolání proti usnesení soudu prvního stupně, že „doplňuje“ žalobu tak, že „žalovaným v současné době je třeba označit: ČR - Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, jako právní nástupce ČR - O. ú. v Ú. L., který byl pasivně legitimován v řízení o její žalobě na náhradu mzdy v době podání žaloby“ (a takto ho

také označila), nebylo možné k tomuto sdělení přihlédnout, neboť žalobkyně - jak je zřejmé z obsahu odvolání - tímto způsobem neopravovala chybu v psaní nebo jinou zřejmou nesprávnost, k níž by došlo při vyhotovení žaloby, ale odstraňovala tím nedostatek způsobilosti v žalobě označeného žalovaného být účastníkem řízení v domnění, že se jedná o vadu žaloby, kterou lze tímto způsobem opravit.

Žalobu tedy nebylo možné v posuzovaném případě projednat a rozhodnout ve věci samé proto, že - jak správně uvádí odvolací soud - žalobkyně úplně (přesně), určitě a srozumitelně označený žalovaný („O. ú., Ú. L.“) neměl způsobilost být účastníkem řízení. Uvedená skutečnost není - jak uvedeno již výše - vadou žaloby, ale nedostatkem podmínky řízení, který nelze odstranit a který vede bez dalšího k zastavení řízení. Vadu žaloby totiž nelze spatřovat v tom, že žalobkyně při jejím podání vycházela z předpokladu (z právního názoru), že O. ú. v Ú. L. je subjekt, který je povinen její nárok uspokojit, a že se tento předpoklad (právní názor) ukázal jako nesprávný (chybný). Případný omyl v právním názoru, který vedl žalobkyni (její zástupkyni) k tomu, že v žalobě označila žalovaného v té podobě, jak došla soudu prvního stupně dne 25.10.2001, tedy nezpůsobuje vadu žaloby ve smyslu ustanovení § 43 o.s.ř.

Dovolací soud nesouhlasí ani s názorem dovolatelky, že „nerespektováním těchto zásad hrozí porušení ust. § 43 odst. 1 o.s.ř. a následně i ust. článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a článku 90 Ústavy“.

Ustanovení čl. 36 odst.1 Listiny základních práv a svobod dává každému právo domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu stanoveným postupem. V oblasti občanského soudního řízení uvedený postup stanoví zejména zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a je nepochybné, že jeho ustanovení nelze vykládat formalisticky (tj. bez přihlédnutí k jejich smyslu a účelu). V projednávané věci se žalobkyně svého práva u soudu stanoveným postupem nedomáhala, neboť v rozporu s ustanoveními § 19 a § 104 odst.1 o.s.ř. požadovala, aby o jejím právu bylo rozhodnuto vůči tomu, kdo nemá způsobilost být účastníkem řízení, a nedošlo k tomu jen v důsledku chyby nebo jiné zřejmé nesprávnosti (v takovém případě by měla - jak vyplývá z výše uvedeného - dostatek možností ke zjednání nápravy). Užití ustanovení § 43 o.s.ř., jehož se žalobkyně v průběhu řízení domáhá, by za tohoto stavu věci bylo - jak uvedeno výše - v rozporu s tímto stanoveným postupem (a tedy i s čl. 36 odst.1 Listiny základních práv a svobod) a přijetí názoru, které by jeho užití přesto akceptovalo, není možné bez zjevné účelové manipulace s obsahem žaloby a jinými částmi spisu, bez porušení základních zásad občanského soudního řízení, bez porušení pravidel spravedlivého procesu a bez narušení právní jistoty, k němuž dovolací soud neshledal žádný důvod a které v právním státě nelze ničím ospravedlnit.

Odvolací soud tedy posoudil otázku právní subjektivity v žalobě označeného žalovaného (jako „O. ú., Ú. L.“) a jeho způsobilosti být účastníkem řízení, jakož i postupu soudů v případě neodstranitelného nedostatku této podmínky řízení, v souladu se zákonem, judikaturou soudů a rovněž se závěry Ústavního soudu vyslovenými - v obdobné věci - v jeho usnesení ze dne 7.6.2006, sp.zn. IV. ÚS 343/05.

Z výše uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správné. Nejvyšší soud ČR proto dovolání žalobkyně podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)